

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 04 0 U 016540 25 U
Zenica, 22.08.2025. godine

Kantonalni sud u Zenici, sudija Sanela Popović, uz učešće zapisničarke Nazife Avdagić, u upravnom sporu tužiteljice A. Z. iz V., G. bb, koju zastupa punomoćnik Hadžić Zahid, advokat iz Visokog, protiv rješenja broj: FZ3/2/2-31-2-183-2/25 (matični broj ...) od 21.04.2025. godine tuženog Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na invalidsku penziju, dana 22.08.2025. godine, u nejavnom rješavanju, donio je sljedeću:

PRESUDU

Tužba se odbija kao neosnovana.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka u iznosu od 351,00 KM kao neosnovan.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog, koje je поближе označeno u uvodu ove presude stavom prvim izreke odlučeno je da se žalba odbija, dok je stavom drugim izreke odlučeno da se mijenja dispozitiv ožalbenog rješenja, tako da glasi: Odbija se zahtjev Z. A. iz V. za priznavanje prava na invalidsku penziju. Rješenjem prvostepenog organa broj FZ7/13-31-2-5217-3/24, matični broj ... od 29.01.2025.godine odbijen je zahtjev Z. A. za priznavanje prava na invalidsku penziju iz penzijskog i invalidskog osiguranja uz obrazloženje da joj na dan gubitka radne sposobnosti 02.10.2024.godine, ukupan penzijski staž ne pokriva 1/3 radnog vijeka, te da stoga, nisu ispunjeni uslovi za priznavanje prava na invalidsku penziju shodno članu 58. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH“ broj 13/18, 90/21, 19/22 i 47/24).

Dana 28.05.2025. godine tužiteljica je blagovremeno podnijela tužbu ovom sudu, protiv osporenog rješenja tuženog, koje je поближе označeno u uvodu ovog rješenja, iz svih razloga propisanih odredbama člana 12. Zakona o upravnim sporovima. U tužbi se navodi da je dispozitiv pobijanog rješenja kontradiktoran, s obzirom da su tačke 1., i 2. dispozitiva kontradiktorne jedna drugoj. Navode da se tačkom 1. žalba tužiteljice odbija dok se tačkom 2. mijenja ožalbeno rješenje, te da je nejasno i neobrazloženo na osnovu čega drugostepeni organ mijenja ožalbeno rješenje kada žalbu tužiteljice odbija, a pogotovo ako se uzme u obzir da je žalbu na pobijano rješenje izjavila samo tužiteljica. Ističe da ne može drugostepeni organ mijenjati ožalbeno rješenje na štetu tužiteljice ako je žalbu na rješenje izjavila samo tužiteljica S obzirom da je izreka pobijanog rješenja nerazumljiva, kontradiktorna, da je žalba tužiteljice odbijena i rješenje bez pravnog osnova izmijenjeno na štetu tužiteljice, navode da je isto iz formalno pravnih razloga nezakonito. Ukazuje na povredu odredbi člana 5., 7. i 8. Zakona o upravnom postupku. Iz stanja spisa proizilazi da u postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja pribavljen nalaz ocjena i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Odjeljenje za prvostepeni postupak Zenica broj: ORS-P-ZE-4989/24 od

02.10.2024.godine kojim je utvrđeno da kod tužiteljice postoji I kategorija invalidnosti. Razlog odbijanja tužiteljice prvostepeni organ i tuženi temelje na činjenici da tužiteljica nema pokrivenost 1/3 radnog vijeka (10 godina) penzijskim stažom. Prvostepeni organ je utvrdio da tužiteljica ima 6 godina, 3 mjeseca i 27 dana staža osiguranja te da je u periodu od 01.01.2007.- 14.04.2017.godine tužiteljica radila, ali da za navedeni period nema dokaza da su uplaćeni doprinosi. Navode da tužiteljica sa uplaćenim i neuplaćenim doprinosima ima više od 10 godina penzijskog staža i ima pokrivenost 1/3 radnog vijeka tako da ispunjava uslove za priznavanje prava na invalidsku penziju. Tužiteljica je u periodu od 01.01.2007.- 14.04.2017.godine bila radnica preduzeća KTK „Visoko”d.d. Visoko, dakle u državnoj firmi za koji period joj nisu uplaćeni doprinosi. Ističu da ne može tužiteljica snositi štetne posljedice neuplate doprinosa, pogotovo u situaciji kada joj „država”nije uplatila doprinose i ta ista „država” joj odbija zahtjev za priznavanje prava na invalidsku penziju zbog neuplate doprinosa koje je bila obavezna uplatiti. Navode da to što poslodavac nije uplaćivao doprinose za tužiteljicu nije i ne može biti razlog za odbijanje zahtjeva tužiteljice za utvrđivanje prava na invalidsku penziju. Dalje tužiteljica ističe da je neosnovano zasnivati rješenje na činjenici da uz zahtjev nisu dostavljeni dokazi o uplati doprinosa, kada je članom 11. Zakona o doprinosima FBiH propisano ko je obavezan da uplaćuje doprinose, te su također istim zakonom propisani i organi koji kontrolišu uplatu doprinosa iz plaće i na plaću. U konačnom tužiteljica predlaže ovom sudu da tužbu uvaži, pobijano rješenje tuženog, poništi i predmet vrati tuženom organu na ponovno odlučivanje, odnosno da se tužba uvaži, pobijano rješenje tuženog kao i rješenje prvostepenog organa ponište i predmet vrati prvostepenom organu na ponovno odlučivanje, potražujući troškove upravnog spora koji se odnose na sastav tužbe u iznosu od 300,00 KM, PDV 17 % u iznosu od 51,00 KM.

Tuženi u svom odgovoru na tužbu u cijelosti ostaje kod svih činjeničnih i pravnih razloga za donošenje osporenog rješenja, te predlaže sudu da predmetnu tužbu u cijelosti odbije, kao neosnovanu. Tuženi organ je na traženje ovog suda dostavio sve spise provedenog upravnog postupka, radi odlučivanja po predmetnoj tužbi.

Ocjenjujući zakonitost osporenog akta u granicama zahtjeva iz tužbe i razloga tužbe, u smislu odredbe člana 34. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05), ovaj sud je u postupku nejavnog rješavanja odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Tužba nije osnovana.

Iz stanja upravnog spisa i obrazloženja osporenog rješenja proizilazi da je predmetni upravni postupak pokrenut po zahtjevu tužiteljice od 17.07.2024. godine, sa priloženom medicinskom dokumentacijom za ostvarivanje prava iz invalidskog osiguranja, odnosno prava na invalidsku penziju po osnovu gubitka radne sposobnosti-I kategorije invalidnosti, te da je prvostepeni organ u postupku koji je prethodio donošenju pobijanog prvostepenog rješenja, proveo medicinsko vještačenje putem nadležnog stručnog organa, te o istom pribavio Nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja - Odjeljenje za prvostepeni postupak Zenica, broj ORS-P-ZE-4989/24 od 02.10.2024.godine, prema kojem je prvostepeni stručni organ medicinskog vještačenja utvrdio da kod imenovane rođene dana 31.01.1974.godine, van radnog odnosa od 2017.godine sa dijagnozom: povratni depresivni poremećaj, protrusio disci i.v. L4/L5 et L5/S1, radiculopathia L4/L5 l SIN, hypertensio arterialis, adipositis, postoji gubitak radne sposobnosti- I kategorija invalidnosti, uzrok invalidnosti je bolest; dalje je utvrđeno da radni vijek iznosi 30 godina, da prema podacima Službe za matičnu evidenciju aktivnih osiguranika imenovana ima 06 godina, 03 mjeseca, 27 dana staža

osiguranja; da je imenovana radila u periodu od 01.01.2007.godine do 14.04.2017.godine, ali da za navedeni period nema dokaza da su uplaćeni doprinosi, te kako imenovana ima samo 06 godina, 03 mjeseca i 27 dana penzijskog staža odnosno nema pokrivenost 1/3 radnog vijeka (10 godina) penzijskim stažom to ne ispunjava uslove iz člana 58. u vezi sa članom 68. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18, 90/21, 19/22 i 47/24) te je prvostepeni organ odlučio kao u dispozitivu.

Na naprijed navedeno rješenje prvostepenog organa od 29.01.2025.godine tužiteljica je izjavila žalbu iz istih razloga koje iznosi u predmetnoj tužbi, koja je pobijanim rješenjem tuženog organa odbijena kao neosnovana uz obrazloženje da penzijski staž imenovane u trajanju od 06 godina, 03 mjeseci i 27 dana ne pokriva 1/3 njenog radnog vijeka od 10 godina, te da žaliteljica ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na invalidsku penziju shodno citiranoj odredbi člana 58. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, navodeći da je pravilna odluka prvostepenog organa. Dalje se navodi da imajući u vidu da je tužiteljica podnijela zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, radi pravilnog rješavanja konkretne upravne stvari, tuženi organ je primjenom odredbe člana 241. stav 1. Zakona o upravnom postupku izmijenio prvostepeno rješenje i odlučio kao u dispozitivu rješenja.

Tuženi organ je, po ocjeni ovog suda, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja od 28.01.2025. godine donio pravilno i na zakonu zasnovano rješenje i suprotno navodima iz tužbe u skladu sa članom 242. stav 1., u vezi sa članom 207. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/28 i 8/99), u osporenom rješenju cijenio sve navode žalbe i detaljno obrazložio iz kojih razloga su navodi žalbe neosnovani. Za takvu odluku tuženi je dao valjane razloge i pozvao se na odgovarajuće odredbe materijalnog prava, pa te razloge ovaj sud prihvata.

Naime, rješenje tuženog organa je doneseno na osnovu odredbe člana 58. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojom je propisano da osiguranik, kod koga je utvrđena I kategorija invalidnosti stiče pravo na invalidsku penziju: a) ako je invalidnost prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, bez obzira na dužinu penzijskog staža; b) ako je invalidnost prouzrokovana povredom van rada ili bolešću, pod uslovom da je prije nastanka invalidnosti imao navršen penzijski staž koji mu pokriva najmanje jednu trećinu perioda od navršenih najmanje 20 godina života do dana nastanka invalidnosti (u daljnjem tekstu: radni vijek), računajući radni vijek na pune godine.

U konkretnom slučaju pravilno su organi uprave utvrdili da tužiteljica ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na invalidsku penziju shodno naprijed citiranoj odredbi Zakona, obzirom da joj je gubitak radne sposobnosti-I kategorije invalidnosti uzrokovan bolešću, a što proizilazi iz Nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja - Odjeljenje za prvostepeni postupak Zenica, broj ORS-P-ZE-4989/24 od 02.10.2024.godine; da je rođena 31.01.1974. godine, da na dan utvrđene invalidnosti 02.10.2024. godine ima navršenih 50 godina, 08 mjeseci i 1 dan života te da njen radni vijek na taj dan iznosi 30 godina, a 1/3 njenog radnog vijeka iznosi 10 godina, da prema podacima Službe za matičnu evidenciju aktivnih osiguranika imenovana ima 06 godina, 03 mjeseca, 27 dana staža osiguranja; da je imenovana radila u periodu od 01.01.2007.godine do 14.04.2017.godine, ali da za navedeni period nema dokaza da su uplaćeni doprinosi, te kako imenovana na dan gubitka radne sposobnosti 02.10.2024.godine ima samo 06 godina, 03 mjeseca i 27 dana penzijskog staža odnosno nema pokrivenost 1/3 radnog vijeka (10 godina) penzijskim stažom, to ista ne ispunjava uslove iz člana 58. u vezi sa članom 68. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Nisu osnovani navodi tužbe da je dispozitiv pobijanog rješenja kontradiktoran, navodeći da su tačke 1. i 2. dispozitiva kontradiktorne, da se tačkom 1. žalba odbija, dok se tačkom 2. mijenja ožalbeno rješenje.

Naime, prvostepenim rješenjem od 28.01.2025.godine odbijen je zahtjev Z. A. za priznavanje prava na invalidsku penziju iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Odlučujući o žalbi tužiteljice tuženi organ je pobijanim rješenjem tačkom 1. dispozitiva odlučio da se žalba odbija, dok se tačkom 2. mijenja dispozitiv ožalbenog rješenja tako da glasi: Odbija se zahtjev Z. A. iz V. za priznavanje prava na invalidsku penziju.

Odredbom člana 236. stav 3. Zakona o upravnom postupku propisano je da drugostepeni organ može odbiti žalbu, poništiti rješenje u cijelosti ili djelimično ili ga izmijeniti.

Odredbom člana 241. stav 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da radi pravilnog rješenja stvari drugostepeni organ može povodom žalbe izmijeniti prvostepeno rješenje u korist žalitelja i mimo zahtjeva postavljenog u žalbi, a u okviru zahtjeva postavljenog u prvostepenom postupku, ako se tim ne vrijeđa pravo druge osobe. Stavom 2. istog člana propisano je da s istim ciljem drugostepeni organ može povodom žalbe izmijeniti prvostepeno rješenje na štetu žalitelja, ali samo iz nekog od razloga predviđenih u članu 260., 263. i 264. ovog Zakona, tj. samo pod uvjetima koji su izričito propisani za osobite slučajeve poništavanja, ukidanja i mijenjanja konačnog rješenja i to: Poništavanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora (član 260), Vanredno ukidanje rješenja (član 263.) i Oglašavanje rješenja ništavim (član 264.).

U konkretnom slučaju tuženi organ povodom žalbe tužiteljice nije izmijenio prvostepeno rješenje na štetu tužiteljice, već je odbio žalbu tužiteljice i potvrdio prvostepeno rješenje kojim nije priznato pravo tužiteljici na invalidsku penziju. Tačnije, tuženi organ je radi pravilnog rješavanja i jasnije izreke prvostepenog rješenja donio odluku kao u dispozitivu, obzirom da je tužiteljica podnijela zahtjev za ostvarivanja prava na invalidsku penziju, mada se i zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju smatra pravom iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Nije sporno da je tužiteljica u periodu od 01.01.2007.godine do 14.04.2017.godine bila radnica preduzeća KTK Visoko d.d. Visoko za koji period joj poslodavac nije uplatio doprinose.

Organi uprave su pravilnom primjenom odredbe člana 101. stav 2. Zakona o matičnoj evidenciji („Službene novine FBiH“, broj: 52/11), o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja rješavali na osnovu podataka unesenih u matičnu evidenciju. Kako nije utvrđeno da su u matičnoj evidenciji uneseni neispravni, netačni ili nepotpuni podaci, to nije bilo osnova za primjenu odredbe člana 12. stav 1. tačka 1., 2. i 3. Zakona o matičnoj evidenciji o osiguranicima i obveznicima uplate doprinosa i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno da se podaci uneseni u matičnu evidenciju prije dana početka primjene Zakona, a sa zatvorenim periodima osiguranja mogu mijenjati. Shodno navedenom nisu osnovani navodi tužbe da tužiteljica ne može da trpi štetne posljedice što joj poslodavac nije uplaćivao doprinose, a naročito što je tužiteljica imala mogućnosti pristupa nadležnom sudu i da pokrene odgovarajući postupak protiv poslodavca za uplatu doprinosa u spornom periodu od 10 godina. Također pozivanje tužiteljice da kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH i Finansijska policija, te da tužiteljica ne može trpiti posljedice nerada navedenih organa nije od uticaja na drugačije rješavanje ove upravne stvari.

Na osnovu svega naprijed navedenog, kao i na osnovu naprijed citiranih zakonskih odredbi sud nalazi da su i prvostepeni organ, a i tuženi donijeli pravilna i na zakonu zasnovana rješenja koja se temelje na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju prvostepenog organa, na koje

činjenično stanje su upravni organi pravilno primijenili citirane odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Naime, ovaj sud smatra da osporeno rješenje tuženog zadovoljava standarde prava na obrazloženu odluku iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, obzirom da njegovo obrazloženje sadrži jasne i precizne razloge za odlučivanje uz navođenje odredaba materijalnog prava na osnovu kojeg je tuženi donio odluku, a što zadovoljava standarde prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. S tim u vezi neosnovani su navodi tužiteljice da je tuženi počinio povredu odredaba člana 207.stav 2.Zakona o upravnom postupku.

Obzirom da tužiteljica nije uspjela u upravnom sporu, sud je odbio zahtjev tužiteljice za priznavanje prava troškova upravnog spora koji se odnose na sastav tužbe u ukupnom iznosu od 351,00 KM primjenom odredbe člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) u vezi sa članom 55. Zakona o upravnim sporovima.

Zbog svega navedenog ovaj sud smatra da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon, niti je pogrešno primijenjeno materijalno pravo na štetu tužiteljice, utvrđeno činjenično stanje nije dovedeno u pitanje, ni tužbeni navodi nisu mogli biti od uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari, iz kojih razloga je ovaj sud primjenom odredbe člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci presude.

Zapisničarka

Nazifa Avdagić

Sudija

Sanela Popović